

FÖRETAGAROMBUDSMANNEN
Den Nya Valfärden
Box 5625
114 86 Stockholm
Tel 08-545 038 10
Fax 08-611 35 62
E-post: fo@dnv.se
Hemsida: www.dnv.se

Utredning
Datum: 2001-10-10
Ärendenr: FO-2001-012
Se även utredning

Stelbent momsregel upprör företagare

Sammanfattning

Företag får inte dra av momsen när de köper fordon som skattereglerna kallar personbilar. Men skattereglernas definition av begreppet personbil är speciell. Till exempel kan en lätt lastbil - oavsett hur den används - anses vara en personbil, nämligen om lastbilen inte har en luftspalt mellan förarhytt och lastutrymme. För Hudik-Flytt AB innebar den regeln omkring 28 000 kronor i sakligt omotiverad extraskatt på grund av att momsen inte fick dras av.

Och eftersom Hudik-Flytt AB inte visste att skattemyndigheterna betraktar vissa yrkesfordon som privata fordon och därför drog av momsen blev det ett skattetillägg på ungefär 10 000 kronor.

Företagarombudsmannen har redan tidigare påpekat det orimliga såväl med denna momsregel som med skattetillägget. Båda är skadliga för företagarklimatet, inte minst för att de upplevs som stötande och därför retar upp landets företagare.

Fallet

Skattelagstiftningen vill förhindra att företagare och anställda använder företagets bilar privat. I det syftet har man inrättat ett rigoröst regelverk för kontroll och stävjande av bilmissbruk, till exempel krav på körjournal i företagsägda bilar och förmånsbeskattning vid privat nyttjande.

Men lagstiftaren har inte nöjt sig med detta. Han har dessutom inrättat en regel som syftar till att avskräcka företag från att över huvud taget köpa personbilar, detta baserat på den troligen korrekta föreställningen att risken för privat nyttjande av företagsägda fordon i huvudsak föreligger om fordonet är en personbil till skillnad från exempelvis traktor eller tung lastbil.

Regeln finns i mervärdesskattelagen, som stadgar att avdrag för ingående moms inte får göras när ett företag köper personbil. Begreppet personbil definieras i lagen som personbil samt "lastbil med skåpkarosseri och buss, om fordonets totalvikt är högst 3 500 kilogram". Om en lastbil som enligt denna definition är en personbil

emellertid har en förarhytt som "utgör en separat karosserienhet" är den i lagens mening ingen personbil. För att förarhytten ska räknas som separat kräver skattemyndigheterna att det finns en luftspalt mellan förarhytt och skåp.

Hudik-Flytt AB sysslar med flyttning av gods och bohag för företag och privata kunder. Företaget utför både större flyttar som kräver stora fordon och mindre flyttar, till exempel kartongtransporter. För småflyttarna ville Hudik-Flytt AB inte använda de stora bilarna och köpte därför en Volkswagen LT 35 Skåp. Detta fordon definierades, upptäckte Hudik-Flytt AB så småningom, som personbil av myndigheterna. Det betydde ungefär 28 000 i extraskatt för att momsen inte fick dras av.

Företaget försökte övertyga skattemyndigheten att bilen endast användes i rörelsen, inte för privat bruk. Men eftersom avdragsrätten bestäms av bilens konstruktion, inte av hur den används, ändrades inte myndighetens beslut. I stället påfördes Hudik-Flytt AB en extra straffskatt i form av skattetillägg på drygt 10 000 kronor eftersom företaget gjort avdrag för momsen utan att tala om att avdraget gällde vad myndigheterna definierar som personbil. Sammantaget kostade skåpvagnen Hudik-Flytt AB 38 000 kronor mer än vad företaget räknat med.

Företagarombudsmannens bedömning

Företagarombudsmannen är en privat grupp som inom ramen för Stiftelsen Den Nya Valfärden verkar för ett bättre företagarklimat i Sverige.

- Vi har redan tidigare (i fallet FO-00-001) haft anledning att kritisera mervärdesskattelagens regler om personbilar, säger Företagarombudsmannen. I sin överdrivna oro för att en företagare skulle kunna använda ett tjänstefordon för privat bruk har lagstiftaren skapat en orimligt fyrkantig regel. Företagare kan tvingas välja sina fordon efter lagens bokstav i stället för efter behoven i verksamheten. Det skapar krångel, besvär och en avsevärd irritation hos företagarna.

- Det minsta man kan begära är att skattemyndigheterna tittar på fordonet i fråga för att göra en egen bedömning av möjligheterna till privat bruk, fortsätter Företagarombudsmannen. Men egentligen borde dessa regler tas bort. Något motsvarande kineseri finns knappast när det gäller annat som eventuellt skulle kunna användas privat, till exempel datorer och telefoner. Kontrollmöjligheterna är fullt tillräckliga även utan regeln om luftspalt.

- Skattetillägget, som Hudik-Flytt AB utsatts för, kränker rättskänslan, avslutar Företagarombudsmannen. Det är stötande att påföra en företagare en straffskatt för att han inte känt till en regel som går på tvärs mot det sunda förnuftet. Att företagare kan ha anledning att känna sig trakasserade av myndigheterna är ytterst skadligt för företagarklimatet.

I Företagarombudsmannens behandling av ärendet deltog Tommy

Adamsson, Monica Werenfels-Röttorp, Patrik Engellau, Clas Nordström och Edward Waller.

Fakta 1

Mervärdesskattelagen (1994:200)

1 kap 13 §: "Med personbil förstås även lastbil med skåpkarosseri och buss, om fordonets totalvikt är högst 3 500 kilogram. Detta gäller dock inte om lastbilens förarhytt utgör en separat karosserienhet. Lag (1994:498)."

Fakta 2

Skattebetalningslag (1997:483)

1 §: "Om en skattskyldig på något annat sätt än muntligen under förfarandet har lämnat en uppgift till ledning för beskattningen och uppgiften befinns oriktig, skall en särskild avgift (skattetillägg) tas ut."

[Se även pressmeddelande](#)